T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2020 / 86
KARAR NO : 2020 / 121
KARAR TR : 24.2.2020

ÖZET: Karayolunda meydana gelen trafik kazasında uğranılan zararın tazmini istemiyle açılan davanın, 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi kapsamında ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K. T. Seyahat Gemicilik Ltd.Şti. Kuşadası Şubesi
Vekili : Av. İ. S.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. D. Ç. I.

O L A Y : Davacı vekili dilekçesinde; müvekkili şirket adına tescilli 09 … 022 plakalı model aracın, 28/11/2016 tarihinde şirket yetkilisi E.Y.'nın sevk ve idaresinde iken, Selçuk İlçesi Arvalya mevkiinde yol yapım çalışması sırasında yola dökülen yağ ve yağmurun etkisiyle kaza yapması sonucu yaşanan tek taraflı trafik kazası neticesinde pert olduğunu; meydana gelen kazanın davalı idarenin hizmet kusurundan kaynaklandığını; araçta oluşan hasarın Sulh Hukuk Hakimliği'nce yaptırılan bilirkişi incelemesi ile belirlendiğini, belirlenen 32.000,00 TL'nin ödenmesi istemiyle 22/02/2017 tarihinde davalı idareye başvuruda bulunulduğunu, idarece bu başvurusunun reddedildiğini ifade ederek; oluştuğu iddia edilen 32.000,00TL maddi zararın başvuru tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı idareden tazmini istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

İZMİR 2.İDARE MAHKEMESİ: 13.6.2018 gün ve E:2017/762, K:2018/907 sayı ile, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1., 2., 10., 19.1.2011 günlü Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. ve geçici 21. maddesi hükmüne yer verdikten sonra; "(…)Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin benzer bir konuda İdare Mahkemesi'nin davaya bakmakla görevli bulunmadığı yolundaki kararları gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Nitekim, Anayasa Mahkemesinin 08.12.2011 gün ve E-2011/124 K-2011/160 - 08.11.2012 gün ve E-2012/118 K-2012/170 sayılı kararları, Uyuşmazlık Mahkemesinin 24.12.2012 gün ve E- 539-541-628 K-436-438-498 sayılı kararları da bu doğrultudadır.

Açıklanan nedenlerle, davanın görev yönünden reddine…" karar vermiş, istinaf yoluna başvurulması üzerine, İzmir Bölge İdare Mahkemesi Altıncı İdare Dava Dairesi: 31.10.2018 gün ve E:2018/2073, K:2018/1924 sayı ile, davacının istinaf başvurusunun reddine, davalı idarenin avukatlık ücretine ilişkin istinaf başvurusunun kabulüne, İzmir 2. İdare Mahkemesi Hakimliğince verilen 13/06/2018 tarih, E: 2017/762, K:2018/907 sayılı kararın vekalet ücretine hükmedilmemesine ilişkin kısmının kaldırılmasına kesin olarak karar vermiş; görevsizlik kararı kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez, aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Selçuk Asliye Hukuk Mahkemesi: 18.3.2019 gün ve E:2018/407, K:2019/149 sayı ile, "(…)

Davanın İdare Mahkemesi'nin görevi kapsamına girdiği anlaşılmakla; HMK'nın 114/1-b ve 115/2. maddesi uyarınca MAHKEMEMİZİN GÖREVSİZLİĞİNE, açılan davanın USULDEN REDDİNE,

Kararın bu şekilde kesinleşmesi durumunda taraflarca talep edilirse olumsuz görev uyuşmazlığının çözümlenmesi için İzmir 2.İdare Mahkemesinin 2017/762 Esas ve 2018/907 karar numaralı dosya aslı mahallinden istenerek işbu dosya ile birlikte UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ'NE GÖNDERİLMESİNE ve Uyuşmazlık Mahkemesinden görevli mahkemenin belirlenmesinin İSTENİLMESİNE,(…)" karar vermiş; istinaf yoluna başvurulması üzerine İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 4.Hukuk Dairesi: 16.7.2019 gün ve E:2019/1344, K:2019/1181 sayı ile, "(…) Yukarıda açıklanan nedenler ve tüm dosya içeriğine göre; davacı vekilinin göreve ilişkin istinaf başvurusunun 6100 sayılı HMK'nun 353/1.fikra (b-1) bendi gereğince esastan reddine, Uyuşmazlık Mahkemesince hangi yargı merciinin görevli olduğunun belirlenmesi 6100 Sayılı HMK'nun 355.maddesi gereğince kamu düzenine ilişkin olup bu husus belirlenmeden davanın

yargı yoluna ilişkin dava şartı yokluğu nedeniyle usulden reddine karar verilmiş olması usul ve yasaya aykırı bulunduğundan davacı vekilinin istinaf başvurusunun bu sebeple kabulüne, İlk Derece Mahkemesi kararının 6100 Sayılı HMK'nun 353/1. fikra (a-6) bendi gereğince esası incelenmeden kaldırılmasına ve davanın yeniden görülmesi için dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine gönderilmesine, davacının vekalet ücretine yönelik istinaf başvurusunun incelenmesine yer olmadığına ilişkin karar verilmesi gerektiği kanaatine varılmakla aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM :Yukarıda açıklanan nedenlerle;

1-Davacı vekilinin göreve ilişkin istinaf başvurusunun 6100 Sayılı HMK'nun 353/1.fikra (b-1) bendi gereğince ESASTAN REDDİNE,

2-Uyuşmazlık Mahkemesince hangi yargı merciinin görevli olduğunun belirlenmesi 6100 Sayılı HMK'nun 355.maddesi gereğince kamu düzenine ilişkin olup bu husus belirlenmeden davanın yargı yoluna ilişkin dava şartı yokluğu nedeniyle usulden reddine karar verilmiş olması usul ve yasaya aykırı bulunduğundan davacı vekilinin istinaf başvurusunun bu sebeple KABULÜNE,

3-Selçuk Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2018/407 Esas - 2019/149 Karar sayılı, 18/03/2019 tarihli kararının 6100 Sayılı HMK'nun 355 ve 353/1 fikra (a-6) bendi gereğince ESASI İNCELENMEDEN KALDIRILMASINA,

4-Davanın yeniden görülmesi için dosyanın kararı veren Selçuk Asliye Hukuk Mahkemesi'ne GÖNDERİLMESİNE…" 6100 Sayılı HMK'nun 353. maddesi (1-a) bendi uyarınca kesin olarak karar vermiştir.

SELÇUK ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 16.10.2019 gün ve E:2019/271, K:2019/398 sayı ile, "(…) Uyuşmazlık; yol yapımı sırasında karayoluna döküldüğü ileri sürülen yağ sebebiyle meydana geldiği iddia edilen tek taraflı trafik kazası nedeniyle maddi tazminat isteminden kaynaklanmaktadır.

Bilindiği üzere Anayasanın 125/1.fikrası uyarınca idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır. Son fikra gereğince; idare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür.

2577 Sayılı İYUK 2-b bendinde idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan ihlal edilenler tarafından idari yargı yerinde tam yargı davası açabileceği hüküm altına alınmıştır.

01/10/2011 tarihinde yürürlüğe giren 6100 Sayılı HMK'nun 3.maddesinde "her türlü idari eylem ve işlemler ile idarenin sorumlu olduğu diğer sebeplerin yol açtığı vücut bütünlüğünün kısmen veya tamamen yitirilmesine yahut kişinin ölümüne bağlı maddi ve manevi zararların tazminine ilişkin davalara Asliye Hukuk Mahkemeleri bakar. İdarenin sorumluluğu dışında kalan sebeplerden doğan aynı tür zararların tazminine ilişkin davalarda dahil bu hüküm uygulanır." hükmüne yer verilmiştir. Bu hükme göre mala ilişkin zararlar madde kapsamı dışında bırakılmıştır. Yani her türlü idari eylem ve işlemler ile idarenin sorumlu olduğu diğer sebeplerin yol açtığı mala ilişkin zararların tazminine ilişkin davalara idari yargı yerinde bakılmalıdır.

2918 Sayılı Yasanın 110.maddesinde "işleteni veya sahibi devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebep verdiği zararlara ilişkin olanları dahil bu kanundan doğan sorumluluk davaları Adli Yargı'da görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması bu fikra hükmünün uygulanmasını önlemez." denilmiştir. 2918 Sayılı Yasanın 110.maddesi, 6099 Sayılı Yasanın 14.maddesiyle değiştirilmiş, değişiklik 19/01/2011 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu yasal düzenlemenin amacı kendinden sonra yürürlüğe girecek olan ve 01/10/2011 tarihinde yürürlüğe giren 6100 Sayılı HMK'nun 3.maddesiyle paralellik sağlamaktadır. Yukarıda belirtildiği gibi 3.madde de mala ilişkin zararlar kapsam dışında tutulmuştur. 110.maddede mal ve vücut bütünlüğüne ilişkin bir ayrıma yer verilmemiştir. Öte yandan 01/10/2011 tarihinde yürürlüğe giren 6100 Sayılı HMK'nun 3.maddesindeki düzenleme 2918 Sayılı Yasanın l10.maddesinden önce uygulanmalıdır. Yani HMK'nun 3.maddesi göreve ilişkin yeni bir düzenleme getirmiştir. Buna göre zararın mala ilişkin olması halinde idari yargı görevlidir. Öte yandan bu 3.madde Anayasa Mahkemesinin 25-23 sayılı 16/02/2012 tarihli kararıyla iptal edilmiş, bu karar 19/05/2012 tarihinde R.G.'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Anayasa Mahkemesinin iptal kararının gerekçesinde "dava konusu kuralla sadece kişinin vücut bütünlüğüne verilen maddi zararlar ile buna bağlı manevi zararları ve ölüm nedeniyle maddi-manevi zararların tazmini konusu kapsama alınmakta ve bu tazminat davalarına bakma görevi Asliye Hukuk Mahkemelerine verilmektedir. Buna göre aynı idari eylem ve işlemler ile idarenin sorumlu olduğu diğer sebeplerden kaynaklanan zararlar kapsama alınmadığından sorumluluk sebebi aynı olsa da bu zararların tazmini davaları İdari Yargı'da görülmeye devam edecek, bu durumda idarenin aynı yapı içinde aldığı kararın bir bölümünün idari yargıda, bir bölümünün adli yargıda görülmesi yargılamanın bütünlüğünü bozacaktır. Ayrıca iki ayrı yargı kolunda görülen davalarda idarenin sorumluluğu, bu sorumluluğun kapsamı, idarenin tazmin yükümlülüğü konularında farklı sonuçlara ulaşılabilecektir." denmiştir.

2918 Sayılı Yasanın değişik 110.maddesinde yer alan "bu kanundan doğan sorumluluk davaları." ifadesiyle 2918 Sayılı Yasada yer alan hukuki sorumluluğa ilişkin kuralların uygulanacağı davalarla sınırlı biçimde görevli yargı yerinin belirlendiği vurgulanmaktadır. Trafik düzeni ve güvenliği hizmetlerinden kaynaklandığı öne sürülen zararların tazmini istemiyle ilgili idarelere karşı açılan davaların görüm ve çözümü idari yargının görev alanına girmektedir. (Danıştay 10.HD 2011/11522 E-2012/5347 K sayılı 31/10/2012 tarihli karar)

Bir kamu hizmeti görmekte olan davalı idareye 2918 Sayılı KTK'nun7/a maddesinde; karayollarından mal ve can güvenliği yönünden gerekli işaretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırma görevleri verilmiş bulunmaktadır. Bu görevin anılan kanunda verilmiş olması bunun ihlali nedeniyle oluşacak zarardan dolayı idarenin özel hukuk hükümlerine tabi olacağı sonucunu doğurmaz. Hizmet kusurundan kaynaklanan zararlar yönünden idare aleyhine tam yargı davasının idari yargı yerinde açılması gereklidir. Özetle; 2918 Sayılı KTK'nun hukuki sorumluluğu ilişkin 85. ve devamı maddelerinde araç işleteninin sorumluluğu düzenlenmiş olup, idarenin hizmet kusurundan kaynaklanan sorumluluğu bu yasa kapsamı dışında tutulmuştur.

Davalı idarenin sorumluluk alanında bulunan karayolu üzerindeki yapım, bakım ve onarımı sırasında alınması gerekli tedbirlerin alınmaması diğer bir ifadeyle yeterli trafik ve güvenlik işaretlemesi yapılmaması nedeniyle doğan zararın tazmini nedeniyle uyuşmazlık konusu olayda kamu hizmetinin usulüne ve hukuka uygun olarak yürütüp yürütülmediğini, hizmet kusuru veya idarenin sorumluluğunu gerektiren bir husus olup olmadığının tespitinde esas alınan idare hukuku

kurallarına ve İYUK 2/1-b maddesinde sayılan tam yargı davasında görülüp ve çözümünde idari yargı yerleri görevlidir. (Yargıtay 17.HD 11562-101 12 Sayılı 26/06/2014 tarihli onama kararı)(Yargıtay HGK'nun 04/11/2015 tarih 2015/17-731 E - 2015/2366 K sayılı kararı) (11/02/1959 tarih 17/15 sayılı İBK)

Yukarıda anlatılan nedenlerle dava konusu uyuşmazlığın idari yargıda çözümlenmesi gerektiği düşünülmüş ve bu konuda karar verilmek üzere dosyanın uyuşmazlık mahkemesine gönderilmesine karar verilmiş ve aşağıdaki gibi hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM:

2247 Sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluş ve İşleyişi hakkında Kanunun 19. Maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda uyuşmazlık mahkemesince karar verilinceye kadar ERTELENMESİNE…" karar vermiş; bu karar istinaf yoluna başvurulmaksızın kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 24.2.2020 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasanın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, olay kısmında belirtildiği üzere, tarafları, konusu ve nedeni aynı olan davada; idari yargı yerince adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş bir görevsizlik kararı bulunmakta olup, bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen adli yargı yerinin sahip olduğu seçenekler ile verdiği karar bakımından bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

1-2247 sayılı Yasanın 14. maddesinde yer alan, "Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli ve idari yargı mercilerinin (1) tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca (…) ileri sürülebilir." hükmüne göre, idare mahkemesinin kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine adli yargı yerince de görevsizlik kararı verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi halinde, olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş olacak; hukuk alanında doğmuş bulunan bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise, ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilecektir.

2- 2247 sayılı Yasanın 19. maddesindeki "Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.

(Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008 – 5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir. ." hükmüne göre ise, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren idari yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki, başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi hususunu da içermesi gerekir.

Yasakoyucu, 14. maddeye göre olumsuz görev uyuşmazlığı doğması durumunda her iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma istencini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönteme oranla daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile, daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağını tanımıştır.

Olayda, adli yargı yerince, 2247 sayılı Kanunun 19. maddesi uyarınca, İdare Mahkemesinin görevsizlik kararı ile Mahkemeleri dosyası arasında olumsuz görev uyuşmazlığı çıktığından dolayı görevli yargı yerinin belirlenmesi amacıyla dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye dair yargılamanın ertelenmesine karar vermesine karşın; bu talebini ara karar ile değil, dosyayı kapatıp karar numarası almak suretiyle yaptığı görülmektedir.

Bu haliyle, her ne kadar 2247 sayılı Yasa'da öngörülen yönteme uymamakta ise de, davacı vekili tarafından da, Mahkeme kararı doğrultusunda dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine yönelik talebi de gözetilerek, Selçuk Asliye Hukuk Mahkemesi'nce re'sen yapılan başvurunun, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi kapsamında olduğunun kabulü ile Uyuşmazlık Mahkemesi'nin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması, gerek dava ekonomisine gerekse Uyuşmazlık Mahkemesi'nin kuruluş amacına uygun olacağından ve usule ilişkin başkaca bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, karayolunda seyir halindeyken meydana gelen trafik kazası nedeniyle oluştuğu ileri sürülen zararların, davalı idarenin hizmet kusurundan kaynaklandığından bahisle tazmin edilmesi istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı belirtilmiş; aynı Kanunun, "Karayolları Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri" başlıklı 7. maddesinde; " Karayolları Genel Müdürlüğünün bu Kanunla ilgili görev ve

yetkileri şunlardır:

a) Yapım ve bakımdan sorumlu olduğu karayollarında can ve mal güvenliği yönünden gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırmak,

b) Tüm karayollarındaki işaretleme standartlarını tespit etmek, yayınlamak ve kontrol etmek,

c) (Mülga: 17/10/1996 - 4199/47 md.)

d) Trafik ve araç tekniğine ait görüş bildirmek, karayolu güvenliğini ilgilendiren konulardaki projeleri incelemek ve onaylamak,

e) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında, İçişleri Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve işaretlemek,

f) Trafik kazalarının oluş nedenlerine göre verileri hazırlamak ve karayollarında, gerekli önleyici teknik tedbirleri almak veya aldırmak,

g) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında trafik güvenliğini ilgilendiren kavşak, durak yeri, aydınlatma, yol dışı park yerleri ve benzeri tesisleri yapmak, yaptırmak veya diğer kuruluşlarca hazırlanan projeleri tetkik ve uygun olanları tasdik etmek,

h) Yetkili birimlerce veya trafik zabıtasınca tespit edilen trafik kaza analizi sonucu, altyapı ve yolun fiziki yapısı ile işaretlemeye dayalı kaza sebepleri göz önünde bulundurularak önerilen gerekli önlemleri almak veya aldırmak,

i) (Mülga: 3/5/2006 – 5495/4 md.)

j) (Değişik: 17/10/1996 - 4199/5 md.) Trafik zabıtasının görev ve yetkileri saklı kalmak üzere Bu Kanunun 13,14,16,17,18,47/a ve 65 inci maddeleri hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında suç veya ceza tutanağı düzenlemek; 47 nci maddenin (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen kural ihlallerinin tespiti halinde, durumu bir tutanakla belirlemek ve gerekli işlemin yapılması için en yakın trafik kuruluşuna teslim etmek,

k) Bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmaktır.

(Son fikra Mülga : 28/3/1985 - 3176/16 md.)" hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fikra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacı şirket adına kayıtlı olan 09 … 022 plakalı aracın 28/11/2016 tarihinde şirket yetkilisi E. Y.'nın sevk ve idaresinde trafikte seyir halinde iken; yola dökülen yağ ve yağmurun etkisi ile tek taraflı trafik kazası meydana geldiği, araçta oluşan hasar miktarının davacı şirket tarafından Selçuk Sulh Hukuk Hakimliği'nce yaptırılan bilirkişi incelemesi ile belirlendiği, belirlenen 32.000,00 TL'nin ödenmesi istemiyle 22/02/2017 tarihinde davalı idareye başvuruda bulunulduğu, idarece bu başvurusunun 08/03/2017 tarih ve E.68754 sayılı işlem ile reddedildiği; kazanın meydana gelmesinde, davalı idarenin kusur ve sorumluluğu bulunduğu ileri sürülerek, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla piyasa değeri 32.000 TL olan araç bedelinin 22/02/2017 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı idareden tazmini istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fikrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev

uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Selçuk Asliye Hukuk Mahkemesinin başvurusunun reddiyle, aynı Mahkemece ayrıca verilen 16.10.2019 gün ve E:2019/271, K:2019/398 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Selçuk Asliye Hukuk Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN REDDİYLE, aynı Mahkemece ayrıca verilen 16.10.2019 gün ve E:2019/271, K:2019/398 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA 24.2.2020 gününde Üye Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN

KARŞI OY

İdarenin kendi kuruluş kanununda belirlenen ve 2918 sayılı Kanun'da tekrarlanan görevlerinden, yani; yol yapım, bakım, işletme, trafik güvenliğini sağlama şeklinde yürütülen kamu hizmetlerinden kaynaklanan hukuki sorumluluğunun idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi; uyuşmazlığın, özel hukuktaki araç işletenin hukuki sorumluluğundan değil, davalı idare tarafından görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilmediği, dolayısıyla yürütülen hizmetlerin kusurlu işletildiği, meydana gelen zararda hizmet kusuru bulunduğu iddiasından kaynaklanması karşısında uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyorum.24.2.2020

ÜYE
Ahmet ARSLAN